

БІБЛІОТЕКА Ніжинського державного університету (НДУ) ім. М. Гоголя пишається тим, що в її фондах зберігається чимало раритетів львівських просвітителів, письменників, друкарів, книгознавців та книг, що побачили світ у львівських друкарнях. Досить згадати загальновідомий "Лексикон словеноросский и имен толкование" (1653) львівського друкаря, просвітителя Памви Беринди. Львів – це місто, де друкувалося перше видання "Історії України-Руси" М. Грушевського, виходив часопис "Літературно-науковий вісник", що також представлений у фондах книгозбірні. Є й деякі раритети львівських друкарень польською мовою. Вони ще чекають свого дослідника.

Зі Львовом пов'язані імена цілої плеяди вчених-книгознавців, дослідників українських стародруків. Кожен бібліотекар з любов'ю бере до рук розвідки про українські стародруки львів'янина, історика, книгознавця, академіка НАН України Я. Ісаєвича.

Тому й закономірно, що саме на львівських теренах започаткувався 1990 року Українсько-американський добродійний фонд "Сейбр-Світло" – дочірня філія американського благодійного фонду "Сейбр" (у перекладі українською – "Кинджал").

Очолила українську філію пані О. Ісаєвич, яка впродовж всього свого життя дбає про українське відродження, освіту, культуру. Дізнавшись, що у США існує благодійний фонд, зайнятий розповсюдженням англomовної книги, вона стала організатором його філії в Україні.

Бібліотека НДУ ім. М. Гоголя співпрацює з фондом з 1998 року, коли за дорученням Міжнародного фонду "Відродження" "Сейбр-Світло" організував безкоштовну передплату українських журналів для бібліотек вищих навчальних закладів. Можна зрозуміти радість бібліотекарів від цієї акції, адже тоді була можливість передплачувати тільки найнеобхідніші видання.

Невдовзі з фонду надійшла пропозиція здійснювати книгообмін. Її підтримали як колектив бібліотеки, так і професорсько-викладацький склад НДУ ім. М. Гоголя. Не було жодного випадку, коли б науковець університету, автор краєзнавчого видання не подарував своєї книги фонду. Професор Г. Самойленко, доценти П. Михед, Ф. Євсєєв, Ж. Володченко, С. Зінченко, О. Уривалкін, Т. Пінчук, І. Костенко та ін. самі приносили нові видання до бібліотеки і говорили: "Це для Львова". Краєзнавці міста М. Шуст, В. Ємельянов, О. Морозов, голови ніжинського грецького товариства Л. Приплавко, єврейської общини Л. Соколовський та багато інших передавали фонду власні видання. Свій музичний доробок "Літургійні та церковні піснеспіви" подарував і викладач Ніжинського училища культури та мистецтв ім. М. Заньковецької І. Синиця.

Так зародилося плідне співробітництво. Бібліотеку підтримував ректорат університету, особисто ректор В. Яковець, який дав дозвіл включити фонд "Сейбр-Світло" до переліку установ, яким надсилаються наукові

видання навчального закладу. У свою чергу до бібліотеки завдяки фонду почали надходити львівські друки, які неможливо придбати у Ніжині, та англomовні – із США.

Нас полонила зацікавленість поважного львівського фонду науковим доробком вчених ніжинської вищої школи, шляхетність, доброзичливість, обов'язковість працівників "Сейбр-Світла", зокрема пані О. Ісаєвич.

Нещодавно фондом започатковано велику благодійну акцію "Рідне слово", яку допомагають здійснити американці українського походження – добродії В. Бандера та Г. Малиновський.

Економіст В. Бандера – рідний племінник Степана Бандери – професор Філадельфійського університету, відомий своєю просвітницькою діяльністю. За його сприяння в Україні друкуються нові економічні, медичні, юридичні наукові розвідки вчених Західної Європи та США у перекладах українською мовою.

Кошти для проведення цієї акції виділені бізнесменом із США добродієм Г. Малиновським.

Добродійна акція "Рідне слово" сприяла забезпеченню навчальних закладів Східної України українською книгою.

В університеті відбулася презентація дару фонду "Сейбр-Світло" – великої кількості навчальної, пізнавальної, художньої та довідкової літератури для школярів сільських шкіл Ніжинського району та студентів НДУ ім. М. Гоголя.

Кожна школа одержала майже 200 книг для учнів різних вікових груп. Це читанки "Ганнуся", "Наталочка", посібники для ручної праці "Майстрик і майстринька" тощо, для старших класів – "Атлас з анатомії людини", "Історія України-Руси" М. Грушевського, унікальне енциклопедичне видання "УСЕ", програмні художні твори українських письменників – нове видання "Кобзаря" Т. Шевченка, "Перехресні стежки" І. Франка, "Тигролови" І. Багряного, поезії Лесі Українки, Л. Костенко, книжки англійською мовою для дітей.

Гарну добірку наукових друків (613 прим.) отримала університетська книгозбірня. Серед них – унікальне видання "Історія української культури", книги з мовознавства, літературознавства, довідкові друки, насамперед, "Світова енциклопедія" у 22-х томах, англomовна література тощо.

Університет одержить також два різнографи, що поліпшить його видавничу діяльність. Ще один різнограф призначений для Ніжинського районного відділу освіти.

Хочеться відзначити і вагому роботу, здійснену Центром гуманітарної співпраці з українською діаспорою і особисто його директором С. Пономаревським.

Відтепер фонд "Сейбр-Світло" матиме багато друзів на ніжинській землі, а книги, презентовані ним, слугуватимуть не одному поколінню учнів та студентської молоді.

Л. Литвиненко